

[Aksel Larsen.]

med de forskellige medlemslandes forsvarsstyrker og militære indretninger, hvilket udenrigsministerens benægtelse til trods betyder, at Danmark mister sin rest af suverænitet til selv at bestemme omfanget og arten af sine militære styrker, tjenestetidens længde og militærbudgettets størrelse. Det går endelig ud på, at den europæiske øverstkommanderende får bemyndigelse til at bestemme, hvor — altså hvor i Vesteuropa — medlemslandenes militærstyrker skal placeres, og hvor de i givet fald skal sættes ind. Tidligere kaldte man den slags for basering, så forandredes udtrykket til stationering, nu kalder man det i den forsigtigere og for de fleste almindelige mennesker uforståelige formulering for deployering af medlemslandenes tropestyrker. Den europæiske øverstkommanderende kan altså deployere danske tropper til andre lande i Vesteuropa og f. eks. vesttyske tropper til Danmark. Før den moderne sprogbrug, nemlig i 1940—45, kaldte man ellers den slags for militær besættelse.

At disse forslag om Atlantpagtens ændring principielt og praktisk er noget helt andet og mere vidtgående end det, der var tale om ved Atlantpagtens vedtagelse i 1949 og også ved oprettelsen af den såkaldte europæiske overkommando, turde være indlysende for enhver. De forandrer helt Atlantpagten, det er et indgreb i dansk suverænitet, som efter den nye grundlovs § 20 kun må kunne ske efter vedtagelse her i tinget med fem sjettedeles majoritet eller efter vedtagelse ved en folkeafstemning, og spørgsmålet kan altså ikke med gyldighed afgøres ved en afstemning her i tinget i dag. Det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen er åbenbart også klar over, at her ligger noget, men det ærede medlem synes at ville fortolke grundloven og at erstatte folkettinget med den edsvorne 16 mands forening, der hedder det udenrigspolitiske nævn. Alene disse forslag suppleret med forslaget om at give Atlantpagten gyldighed på ubestemt tid er af en sådan art, er så om-

fattende og vidtgående, at konsekvenserne burde overvejes meget nøje og grundigt.

Det må være tilladt at spørge de tre flertalspartier her i salen og at spørge hvert enkelt folketingsmedlem, om man virkelig ikke er betænkelig ved, så at sige i en bisætning, at tage stilling hertil. Men tiden tillader desværre ikke at gå mere udførligt ind på denne side af udenrigsministerens redegørelse og forslag, eftersom det, der står i forgrunden, det, der har den mest brændende aktualitet og er mest skæbnesvangert, er spørgsmålet om, hvorvidt den tyske militarisme skal genrejses, og om Danmark skal godkende dette ved at sige ja til Vesttysklands optagelse i Atlantpagten.

Der er det rigtige i udenrigsministerens redegørelse, at spørgsmålet ikke er helt nyt og også tidligere har været behandlet her i tinget. Det blev det i form af planerne om den såkaldte Europahær med vesttysk deltagelse, men disse planer strandede på modstanden fra folkene i Europahærens lande. De led endeligt og afgørende skibbrud, da den franske nationalforsamling for et par måneder siden med overvældende flertal nægtede at befatte sig med dem til trods for, at man faktisk tidligere principielt havde godkendt tanken.

I årene mellem Europahærideens fødsel og dens forlis var der foregået en international udvikling, som havde givet resultater i retning af stormagtsforhandlinger og afspænding, hvorved både de væbnede konflikter i Korea og Indokina var bragt til ophør. Det var ikke urimeligt at vente og håbe, at Europahærens forkastelse ville medføre, at man påny betrødte forhandlingsvejen for at nå til yderligere afspænding og til kollektiv sikkerhed i Europa, herunder som det vigtigste en genforening af Tyskland som demokratiseret, afmilitariseret statssamfund med afslutning af en fredstraktat og hjemtagelse af okkupationsstyrkerne. I stedet for at gå denne vej, som folkene ubetinget ønskede, fik imidlertid de store vestmagter med Amerikas Forenede